



*Predsjednik Crne Gore*

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

**U K A Z**

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O PRIZNAVANJU  
PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA DOKTORE MEDICINE, DOKTORE  
STOMATOLOGIJE I ARHITEKTE U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG  
SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Proglašavam **ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O PRIZNAVANJU  
PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA DOKTORE MEDICINE, DOKTORE  
STOMATOLOGIJE I ARHITEKTE U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG  
SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28.  
saziva na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2023. godini, dana  
18. decembra 2023. godine.

**Broj: 011/23-1795/2-01**

**Podgorica, 20. decembar 2023. godine**

**PREDSJEDNIK CRNE GORE**

**Jakov Milatović**



*Milatović*

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2023. godini, dana 18. decembra 2023. godine, donijela je

**ZAKON**  
**O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH**  
**KVALIFIKACIJA ZA DOKTORE MEDICINE, DOKTORE STOMATOLOGIJE I**  
**ARHITEKTE U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG SPORAZUMA O**  
**SLOBODNOJ TRGOVINI**

**Član 1**

Potvrđuje se Sporazum o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za doktore medicine, doktore stomatologije i arhitekte u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, koji su potpisali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, u Berlinu, 3. novembra 2022. godine, u originalu na engleskom jeziku.

**Član 2**

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

**AGREEMENT ON THE RECOGNITION OF PROFESSIONAL QUALIFICATIONS OF**  
**DOCTORS OF MEDICINE, DOCTORS OF DENTAL MEDICINE AND ARCHITECTS IN**  
**THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT CONTEXT**

The representatives of Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo\*, Montenegro, North Macedonia and Serbia (hereinafter referred to as "Parties")

*In the context of* economic integration, pursuant to the Central European Free Trade Agreement ("CEFTA") 2006, in line with Article V of the General Agreement on Trade in Services, and for purposes of furthering the liberalisation of trade in services within the CEFTA;

*Having in mind* the goals and priorities stipulated by the Common Regional Market Action Plan 2021-2024 ("CRM") aimed at removing obstacles to the recognition of professional qualifications, by adopting and implementing a "European Union (EU) framework for automatic recognition of professional qualifications for 7 professions and the EU system of automatic recognition" based on the coordination of minimum training conditions;

*Noting* that no provision of this Agreement may be interpreted as to exempt the Parties from their respective rights and obligations under existing treaties;

---

\*This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

*Aiming to encourage the mobility of professionals, better matching of skills with labour market needs and increased productivity;*

*Undelining the objectives of promoting regulatory harmonisation and approximating the laws and regulations of the Parties with European Union (EU) law; in particular seeking to enable free movement of professionals by transposing into the regional framework Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualification, as amended by Directive 2013/55/EU of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013*

*Intending to establish the automatic recognition of professional qualifications based on minimum training requirements and to apply it to all 3 professions laid down in this Agreement and the aforementioned Directive and to appoint the professions which satisfy the appliance of the minimum training requirements within the Annexes in not more than 2-year time to extend it to other four professions upon the adoption of this Agreement.*

Have hereby agreed as follows:

## **CHAPTER I GENERAL PROVISIONS**

### **Article 1 Purpose**

1. This Agreement establishes the rules on automatic recognition of evidence of formal qualifications based on minimum training conditions within Parties for access to and performance of the regulated profession, as well as harmonized minimum training conditions in one or more other Parties, and which allow the holders of said qualification (hereinafter: professionals) to pursue the same profession in a Party (hereinafter: receiving Party) other than the Party in which they obtained their professional qualifications (hereinafter: referred to as the issuing Party).

2. The terms used in this Agreement which have a gender meaning, regardless of whether they are used in the masculine or feminine gender, include both masculine and feminine gender, and any other gender recognized by the Parties.

### **Article 2 Scope**

1. This Agreement shall apply to natural persons, as defined in Annex I of the Additional Protocol 6, as professionals of the issuing Party wishing to pursue a regulated profession in a receiving Party contingent upon the harmonized minimum training conditions, on either a self-employed or employed basis. Each Party will allow a professional of the issuing Party, in possession of evidence of professional and formal qualifications within the meaning of Article 3(1)(b) which are not obtained in the receiving Party to pursue a

regulated profession within the meaning of Article 3(1)(a) within such a Party in accordance with its rules and relevant legislation. This recognition shall respect the minimum training conditions laid down in this Agreement. If evidence of formal qualification is not in line with the minimum training conditions, as laid down in this Agreement, the recognition of professional qualification shall be subject to a General system of recognition.

2. This Agreement applies to the following professionals: doctors of medicine, doctors of dental medicine, and architects, as defined and listed in Annex I, Annex II and Annex III, respectively.

3. Each Party shall submit to the Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications the laws, regulations and administrative provisions, which it adopts with regard to the issuing of evidence of formal qualifications in the professions covered by this Agreement.

4. For the purpose of implementation and application of this Agreement, higher education institutions shall have accredited study programmes and/or licensed study programmes harmonized with the minimum training requirements laid down in the Annexes of this Agreement.

### **Article 3 Definitions**

For the purposes of the present Agreement, the following definitions apply:

(a) 'regulated profession': a professional activity or group of professional activities, access to which, the pursuit of which, or one of the modes of pursuit of which is subject, directly or indirectly, by virtue of legislative, regulatory or administrative provisions to the possession of specific professional qualifications; in particular, the use of a professional title limited by legislative, regulatory or administrative provisions to holders of a given professional qualification shall constitute a mode of pursuit;

(b) 'professional qualifications': qualifications attested by evidence of formal qualifications, an attestation of competence issued by a competent authority in the Party designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions of that Party, on the basis of either a training course or a specific examination, and/or professional experience;

(c) 'evidence of formal qualifications': diplomas, certificates and other evidence issued by an authority of a Party designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions of that Party and certifying successful completion of professional training obtained mainly in a Party;

(d) 'competent authority': any authority or body empowered by a Party specifically to issue or receive training diplomas and other documents or information and to receive the applications, and take the decisions, referred to in this Agreement;

(e) 'regulated education and training': any training which is specifically geared to the pursuit of a given profession and which comprises a course or courses complemented,

where appropriate, by professional training, or probationary or professional practice.

(f) The structure and level of the professional training, probationary or professional practice shall be determined by the laws, regulations or administrative provisions of the Party concerned or monitored or approved by the authority designated for that purpose;

(g) 'professional experience': the actual and lawful full-time or equivalent part-time pursuit of the profession concerned in a Party;

(h) 'professional traineeship': a period of professional practice carried out under supervision, provided it constitutes a condition for access to a regulated profession, and which can take place either during or after completion of an education leading to a qualification;

(i) 'natural person' as defined in the CEFTA framework;

(j) 'European Credit Transfer and Accumulation System or ECTS credits': the credit system for higher education used in the European Higher Education Area;

(k) The Joint Working Group on for the Recognition of Professional Qualifications (JWGRPQ);

(l) 'CEFTA': Central European Free Trade Agreement;

(m) 'RCC': Regional Cooperation Council;

#### **Article 4** **Effects of the Recognition**

The recognition of professional qualifications by the receiving Party shall allow natural persons to gain access in that Party to the same profession as that for which they are qualified in the issuing Party and to pursue it in the receiving Party under no less favourable conditions as its natural persons.

### **CHAPTER II** **PRINCIPLES OF RECOGNITION**

#### **Article 5** **Rules related to professional, statutory or administrative nature**

Where a professional moves, the professional shall be subject to professional rules of a professional, statutory or administrative nature which are directly linked to professional qualifications, such as the definition of the profession, the use of titles and serious professional malpractice which is directly and specifically linked to consumer protection and safety, as well as disciplinary provisions which are applicable in the receiving Party to professionals who pursue the same profession in the receiving Party.

#### **Article 6** **Principles of automatic recognition**

1. Each Party shall recognize evidence of formal qualifications as doctor of medicine giving access to the professional activities of doctor of medicine with basic training and specialized doctor of medicine, as dental practitioner and as specialized dental practitioner, and as architect, listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively, which

satisfy the minimum training conditions referred to in Annex I, Annex II and Annex III respectively, and shall, for the purposes of access to and pursuit of the professional activities, give such evidence the same effect, as the evidence of formal qualifications, which it itself issues.

Such evidence of formal qualifications must be issued by the competent bodies in the issuing parties and accompanied, where appropriate, by the certificates listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively.

2. Such updates shall not entail an amendment of existing essential legislative principles in Parties regarding the structure of professions as regards training and conditions of access by natural persons. Such updates shall respect the responsibility of the Parties for the organisation of education systems.

### **Article 7 Common provisions on training**

The Parties shall, in accordance with the procedures specific to each Party, ensure, by encouraging continuous professional development, that professionals, whose professional qualification is covered by this Agreement, are able to update their knowledge, skills and competences in order to maintain a safe and effective practice and keep abreast of professional developments.

### **Article 8 Acquired rights**

Without prejudice to the acquired rights specific to the professions concerned, in cases where the evidence of formal qualifications as doctor of medicine giving access to the professional activities of doctor of medicine with basic training and specialised doctor of medicine, as doctors of dental medicine practitioner and as specialised doctor of dental practitioner, and as architect held by professionals of the Parties, does not satisfy all the training requirements referred to in this Agreement, each Party shall recognise as sufficient proof evidence of formal qualifications issued by those Parties insofar as such evidence attests successful completion of training, which began at dates to be proposed by the Joint Working Group and is accompanied by a certificate stating that the holders have been effectively and lawfully engaged in the activities in question for at least three consecutive years during the five years preceding the award of the certificate.

## **CHAPTER III**

### **PROCEDURE FOR THE RECOGNITION OF PROFESSIONAL QUALIFICATIONS**

#### **Article 9 Common procedure for the recognition of professional qualifications**

1. The receiving Party shall acknowledge the receipt of the application within 30 days of receipt and inform the applicant of any missing document. If the applicant does not submit

the supplement to the documentation, the competent body will reject the application as incomplete, unless the candidate justifies the reasons for missing the deadline.

2. The procedure for examining an application for authorization to practice a regulated profession must be completed as quickly as possible and lead to a duly substantiated decision by the competent authority in the receiving Party in any case within three months after the date on which the applicant's complete file was submitted, and in these events, reasons shall be explained in the recognition decision.

3. The decision, or failure to reach a decision within the deadline, shall be subject to appeal according to the general rules of each Party.

### **Article 10 Recourse**

The recognition of professional qualifications shall encompass the possibility to resort to an effective recourse mechanism for the applicant. In the case that the recognition is not granted, the applicant must have recourse to an authority, which is differently composed to the one having refused the demand. That authority will decide the appeal after having given the applicant the possibility to be heard within a reasonable period of time.

### **Article 11 Documents and certificates which may be required of the applicant in accordance with this Agreement**

#### **1. Documents**

- (a) Proof that a person concerned is a natural person of a Party.
- (b) Evidence of formal qualifications giving access to the regulated profession in question, as listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively.
- (c) Evidence of professional qualification within the meaning of Article 3(1)(b), accompanied with the certificate of the competent authority stating that the professional has been effectively and lawfully engaged in the activities in question for at least three consecutive years during the five years preceding the award of the certificate.
- (d) Where the competent authority of a receiving Party requires of persons wishing to take up a regulated profession proof that they are of good character or repute or that they have not been declared bankrupt, or suspends or prohibits the pursuit of that profession in the event of serious professional misconduct or a criminal offence, that receiving Party shall accept as sufficient evidence, in respect of applicants from Parties wishing to pursue that profession, the production of documents issued by competent authorities in the issuing Party, showing that those requirements are met. Those authorities must provide the documents within a period of two months.
- (e) Where the competent authorities of the issuing Party do not issue the documents referred to in the first subparagraph, such documents shall be replaced by a declaration on oath - or, in Parties where there is no provision for declaration on oath,

by a solemn declaration - made by the natural person concerned before a competent judicial or administrative authority or, where appropriate, - or qualified professional body of the issuing Party; such authority shall issue a certificate attesting the authenticity of the declaration on oath or solemn declaration.

- (f) Where a receiving Party requires of its own professional wishing to take up a regulated profession, a document relating to the physical or mental health of the applicant, that Party shall accept as sufficient evidence thereof the presentation of the document required in the issuing Party. Where the issuing Party does not issue such a document, the receiving Party shall accept a certificate issued by a competent authority in that Party. In that case, the competent authorities of the issuing Party must provide the document required within a period of one month.
- (g) Where a receiving Party requires professionals to take up a regulated profession, the
  - proof of the applicant's financial standing,
  - proof that the applicant is insured against the financial risks arising from the professionals' professional liability in accordance with the laws and regulations in force in the receiving Party regarding the terms and extent of cover, that Party shall accept as sufficient evidence an attestation to that effect issued by the banks and insurance undertakings of another Party.
- (h) Where a Party so requires for professionals, an attestation confirming the absence of temporary or final suspensions from exercising the profession or of criminal convictions shall be provided.

## **2. Other Certificates**

To facilitate the application of the present Agreement, the Parties may prescribe that, in addition to evidence of formal qualifications, the natural person who satisfies the conditions of training required, must provide a certificate from the competent authorities of his/her/its and any other issuing Party stating that this evidence of formal qualifications fulfils the requirements laid down in this Agreement.

## **3. Format and language**

All documents and certificates referred to in this article shall be accepted by the competent authority of the receiving Party in the format and language determined by the legislation of the issuing Party. The receiving Party maintains the right to request translation of documents and certificates in one of its official languages by the applicant.

## **Article 12 Use of professional titles**

1. If, in a receiving Party, the use of a professional title relating to one of the activities of the profession in question is regulated, applicants from the other Party, who are authorised to practise a regulated profession, shall use the professional title of the receiving Party, which corresponds to that profession in that Party, and make use of any associated initials.

2. Where a profession is regulated in the receiving Party by an association or organisation, applicants from Parties shall not be authorised to use the professional title



issued by that organisation or association, or its abbreviated form, unless they furnish proof that they are members of that association or organisation.

3. If the association or organisation makes membership contingent upon certain qualifications, it may do so, only under the conditions laid down in this Agreement, in respect of applicants from other Parties, who possess professional qualifications.

### **Article 13 Use of Academic Titles**

The receiving Party shall ensure that the right shall be conferred on the natural persons concerned to use academic titles conferred on them in the issuing Party, and an abbreviated form thereof, in the language of the issuing Party. The receiving Party may require a title to be followed by the name and address of the establishment or examining board it was awarded by. Where an academic title of the issuing Party is liable to be confused in the receiving Party with a title which, in the latter Party, requires supplementary training not acquired by the beneficiary, the receiving Party may require the beneficiary to use the academic title of the issuing Party in an appropriate form, to be laid down by the receiving Party.

## **CHAPTER IV DETAILED RULES FOR PURSUING THE PROFESSION**

### **Article 14 Knowledge of languages**

1. A Party shall, if deemed necessary, require from the service provider benefiting from the recognition of the professional qualifications to have sufficient knowledge of languages necessary for practicing the profession in the receiving Party.

2. A Party shall ensure that any controls carried out for controlling compliance with the obligation under paragraph 1 shall be limited to sufficient knowledge of one official language of that Party.

3. Any language controls shall be proportionate to the activity to be pursued. The professional concerned shall be allowed to appeal such controls under the law of the receiving Party.

## **CHAPTER V ADMINISTRATIVE COOPERATION**

### **Article 15 Central access to information**

1. The Parties shall ensure that the following information is publicly available in English language and through the contact points for services:

- (a) a list of all regulated professions in the Party including contact details of the contact persons for each regulated profession according to Article 18(4);
  - (b) the requirements and procedures for all professions regulated in the Party, including all related fees to be paid by natural persons and documents to be submitted by natural persons;
  - (c) details on how to appeal, under the laws, regulations and administrative provisions, decisions of Parties adopted in relation to this Agreement.
2. The Parties shall ensure that the information referred to in paragraph 1 is provided in a clear and comprehensive way and that it is easily accessible remotely and by electronic means and that it is kept up to date.
3. The Parties shall ensure that any request for information addressed to the contact points for services is replied to as soon as possible.

**Article 16**  
**Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications**

1. The Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications (JWGRPQ) shall facilitate and supervise the implementation and application of this Agreement.
2. Members of the JWGRPQ shall be, inter alia, tasked with provision of information and assistance as is necessary concerning the recognition of professional qualifications provided for in this Agreement, such as information on the legislation, regulations and administrative provisions governing the recognition of professional qualifications.
3. Terms of Reference of the JWGRPQ shall be adopted no later than one year after the adoption of this Agreement.

**Article 17**  
**Transparency**

1. The Parties shall notify to the JWGRPQ a list of all existing regulated professions, specifying the activities covered by each profession, and a list of regulated education and training, and training with a special structure, no later than 18 months after the adoption of this Agreement. Any change to those lists shall also be notified to the JWGRPQ without undue delay. The CEFTA and RCC Secretariats shall set up and maintain a publicly available database of regulated professions, including a general description of activities covered by each profession.
2. The Parties shall examine whether requirements under their legal system restricting the access to a profession or its pursuit to the holders of a specific professional qualification, including the use of professional titles and the professional activities allowed under such title, referred to in this Article as 'requirements' are compatible with the following principles:
  - (a) requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory;

- (b) requirements must be justified by overriding reasons of general interest;
- (c) requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued and must not go beyond what is necessary to attain that objective;
- (d) Parties shall inform the JWGRPQ about findings thereof.

### **Article 18**

#### **Principles of administrative cooperation**

1. The Parties shall work in close collaboration and shall provide mutual assistance in order to facilitate implementation and application of this Agreement. They shall ensure the confidentiality of the information which they exchange.
2. Through the JWGRPQ, the Parties shall exchange information which they deem necessary for the pursuit of activities under this Agreement. In so doing, they shall respect personal data protection rules provided for in the relevant legislation of the Parties.
3. Each Party shall exchange information with other Parties through the JWGRPQ on processes by which they will award or receive evidence of formal qualifications and other documents or information, and receive applications and take the decisions referred to in this Agreement.
4. Through the JWGRPQ, each Party shall provide to the other Parties, the name of a contact person for each regulated profession, who will provide all relevant information and support cooperation between the Parties in relation to that specific regulated profession.

## **CHAPTER VI**

### **FINAL PROVISIONS**

#### **Article 19**

#### **Transposition**

The Parties shall bring into force the laws, regulations, and administrative provisions necessary to comply with this Agreement at the latest eighteen months from the entry into force of this Agreement according to its Article 21. The Parties shall inform the JWGRPQ thereof.

#### **Article 20**

#### **Annexes**

1. All Annexes form an integral part of this Agreement.
2. The information that must be provided by the Parties in Annex I, Annex II and Annex III shall be provided by the competent authorities and shall be submitted to the JWGRPQ no later than 18 months after this Agreement has entered into force, according to its

Article 21.

3. The Parties shall ensure that the information provided in Annex I, Annex II and Annex III is maintained up to date and amended as necessary by the JWGRPQ in accordance with Article 6(1)(2) of this Agreement.

### **Article 21**

#### **Entry into Force**

1. This Agreement is subject to ratification, acceptance, or approval in accordance with the relevant requirements. The formal notice of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Depositary.

2. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day upon the deposition of the third formal notice of ratification, acceptance, or approval. for the Parties that have deposited their formal notice of ratification, acceptance, or approval.

3. For each Party depositing its formal notice of ratification, acceptance, or approval after the date of the deposit of the third formal notice of ratification, acceptance or approval, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which that Party deposits its formal notice of ratification, acceptance, or approval.

4. North Macedonia shall act as Depositary and shall notify all Parties to this Agreement of any notification received in accordance with this Article and any other act or notification relating to this Agreement.

### **Article 22**

#### **Amendments**

1. Each Party may propose amendments to the Agreement by sending a written notification to the Depositary. The Depositary shall refer this notification to the JWGRPQ referred to in Article 16 of this Agreement.

2. Proposals of amendments shall be adopted by consensus of all members of the JWGRPQ. These proposals shall be referred to CEFTA body responsible for Trade in Services.

3. When adopted, the amendments shall be submitted to the Parties for ratification or approval.

4. Amendments shall enter into force in accordance with the rules and procedure set out in Article 21.

### **Article 23**

#### **Duration and denunciation**

1. This Agreement is concluded for an indefinite period of time.

2. Each Party may, at any time, denounce the Agreement by making a written notification to the Depositary, who shall notify the other Parties of this denunciation.
3. Such denunciation shall take effect six months after the date on which the depositary received the notification.

#### **Article 24**

All disputes arising from this Agreement will be resolved through the CEFTA 2006 Dispute Settlement Mechanism.

#### **Article 25 Accession by CEFTA Parties**

The Parties acknowledge the rights of any CEFTA Party to accede to this Agreement.

The Agreement is drawn up in the English language in one original version, which will remain in the possession of the Depositary. Each Party will receive one verified copy of the Agreement.

Done at Berlin on 3/11 2022

#### **Recognition on the basis of coordination of the minimum training conditions**

##### **DOCTOR OF MEDICINE**

##### **Article 1. Basic medical training**

1. Admission to basic medical training shall be contingent upon possession of a qualification or certificate providing access, for the studies in question, to universities.
2. Basic medical training shall comprise a total of at least five years of study, which may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits, and shall consist of at least 5 500 hours of theoretical and practical training provided by, or under the supervision of, a university.
3. Basic medical training shall provide an assurance that the person in question has acquired the following knowledge and skills:
  - (a) adequate knowledge of the sciences on which medicine is based and a good understanding of the scientific methods including the principles of measuring biological functions, the evaluation of scientifically established facts and the analysis of data;

- (b) sufficient understanding of the structure, functions and behaviour of healthy and sick persons, as well as relations between the state of health and physical and social surroundings of the human being;
- (c) adequate knowledge of clinical disciplines and practices, providing him with a coherent picture of mental and physical diseases, of medicine from the points of view prophylaxis, diagnosis and therapy and of human reproduction;
- (d) suitable clinical experience in hospitals under appropriate supervision.

## **Article 2. Specialist medical training**

1. Admission to specialist medical training shall be contingent upon completion and validation of a basic medical training programme as referred to in Article 1 of Annex I in the course of which the trainee has acquired the relevant knowledge of basic medicine.
2. Specialist medical training shall comprise theoretical and practical training at a university or medical teaching hospital or, where appropriate, a medical care establishment approved for that purpose by the competent authorities or bodies.

The Parties shall ensure that the minimum duration of specialist medical training courses referred to Article 7 of Annex I is not less than the duration provided for in that point. Training shall be given under the supervision of the competent authorities or bodies. It shall include personal participation of the trainee specialised doctor of medicine in the activity and responsibilities entailed by the services in question.

Training shall be given on a full-time basis at specific establishments which are recognised by the competent authorities. It shall entail participation in the full range of medical activities of the department where the training is given, including duty on call, in such a way that the trainee specialist devotes all his professional activity to his practical and theoretical training throughout the entire working week and throughout the year, in accordance with the procedures laid down by the competent authorities. Accordingly, these posts shall be the subject of appropriate remuneration.

3a. Parties may provide, in relevant legislation, for partial exemptions from parts of the specialist medical training courses listed in Article 7 of Annex I, to be applied on a case-by-case basis provided that that part of the training has been followed already during another specialist training course listed in Article 7 of Annex I, for which the professional has already obtained the professional qualification in a Party. Parties shall ensure that the granted exemption equates to not more than half of the minimum duration of the specialist medical training course in question.

Each Party shall notify the Multilateral Committee and the other Parties of its legislation concerned any such partial exemptions.

4. The Parties shall make the issuance of evidence of specialist medical training contingent upon possession of evidence of basic medical training referred to in Article 7 of Annex I.

### **Article 3. Types of specialist medical training**

Evidence of formal qualifications as a specialised doctor is such evidence awarded by the competent authorities or bodies, as corresponds, for the specialised training in question, to the titles in use in the various Parties and referred to in Article 7 of Annex I.

### **Article 4. Specific training in general medical practice**

1. Admission to specific training in general medical practice shall be contingent upon completion and validation of a basic medical training programme as referred to in Article 1 of Annex I in the course of which the trainee has acquired the relevant knowledge of basic medicine.

2. The specific training in general medical practice leading to the award of evidence of formal qualifications issued before [1 January 2006] shall be of a duration of at least two years on a full-time basis. In the case of evidence of formal qualifications issued after that date, the training shall be of a duration of at least three years on a full-time basis.

Where the training programme referred to in Article 1 of Annex I comprises practical training given by an approved hospital possessing appropriate general medical equipment and services or as part of an approved general medical practice or an approved centre in which doctors provide primary medical care, the duration of that practical training may, up to a maximum of one year, be included in the duration provided for in the first subparagraph for certificates of training issued on or after [1 January 2006].

The option provided for in the second subparagraph shall be available only for Parties in which the specific training in general medical practice lasted two years as of [1 January 2001].

3. The specific training in general medical practice shall be carried out on a full-time basis, under the supervision of the competent authorities or bodies. It shall be more practical than theoretical.

The practical training shall be given, on the one hand, for at least six months in an approved hospital possessing appropriate equipment and services and, on the other hand, for at least six months as part of an approved general medical practice or an approved centre at which doctors provide primary health care.

The practical training shall take place in conjunction with other health establishments or structures concerned with general medicine. Without prejudice to the minimum periods laid down in the second subparagraph, however, the practical training may be given during a period of not more than six months in other approved establishments or health

structures concerned with general medicine.

The training shall require the personal participation of the trainee in the professional activity and responsibilities of the persons with whom he is working.

4. Parties shall make the issuance of evidence of formal qualifications in general medical practice subject to possession of evidence of formal qualifications in basic medical training referred to in Article 6 of Annex I.

5. Parties may issue evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex I to a doctor who has not completed the training provided for in this Article but who has completed a different, supplementary training, as attested by evidence of formal qualifications issued by the competent authorities. They may not, however, award evidence of formal qualifications unless it attests knowledge of a level qualitatively equivalent to the knowledge acquired from the training provided for in this Article.

Parties shall determine, inter alia, the extent to which the complementary training and professional experience already acquired by the applicant may replace the training provided for in this Article.

The Parties may only issue the evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex I, if the applicant has acquired at least six months' experience of general medicine in a general medical practice or a centre in which doctors provide primary health care of the types referred to in paragraph 3.

#### **Article 5. Pursuit of the professional activities of general practitioners**

Each Party shall make the pursuit of the activities of a general practitioner in the framework of its domestic social security system contingent upon possession of evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex 1.

Parties may exempt persons who are currently undergoing specific training in general medicine from this condition.

#### **Article 6. Evidence of formal qualifications in basic medical training**

<b>Party</b>	<b>Evidence of formal qualifications</b>	<b>Body awarding the qualifications</b>	<b>Certificate Accompanying the Qualification</b>	<b>Reference date</b>

#### **Article 7. Evidence of formal qualifications of specialised doctors**

<b>Party</b>	<b>Evidence of formal qualifications</b>	<b>Body awarding the qualifications</b>	<b>Reference date</b>



**Article 8. Titles of training courses in specialised medicine**

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Anesthetics</b>	<b>General surgery</b>
	<b>Minimum period of training: 3 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Neurological surgery</b>	<b>Obstetrics and Gynecology</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>General (internal) medicine</b>	<b>Ophthalmology</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 3 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Otorhinolaryngology</b>	<b>Pediatrics</b>
	<b>Minimum period of training: 3 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Respiratory medicine</b>	<b>Urology</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Orthopedics</b>	<b>Pathological anatomy</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Neurology</b>	<b>Psychiatry</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Diagnostic radiology</b>	<b>Radiotherapy</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Plastic surgery</b>	<b>Clinical biology</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Microbiology-bacteriology</b>	<b>Biological chemistry</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Immunology</b>	<b>Thoracic surgery</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Pediatric</b>	<b>Vascular surgery</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Cardiology</b>	<b>Gastroenterology</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Rheumatology</b>	<b>General Hematology</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 3 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Endocrinology</b>	<b>Physiotherapy</b>
	<b>Minimum period of training: 3 years</b>	<b>Minimum period of training: 3 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Neuropsychiatry</b>	<b>Dermato-venereology</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 3 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Radiology</b>	<b>Child psychiatry</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Geriatrics</b>	<b>Renal diseases</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Geriatrics</b>	<b>Renal diseases</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Communicable diseases</b>	<b>Community medicine</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Pharmacology</b>	<b>Occupational medicine</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Allergology</b>	<b>Nuclear medicine</b>
	<b>Minimum period of training: 3 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Maxillo-facilo surgery (basic medical training)</b>	<b>Biological hacmatology</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Stomatology</b>	<b>Dermatology</b>
	<b>Minimum period of training: 3 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Venerology</b>	<b>Tropical medicine</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Gastroenterological surgery</b>	<b>Accident and emergency medicine</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 5 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Clinical neurophysiology</b>	<b>Dental, oral and maxillo-facial surgery (basic medical and dental training)</b>
	<b>Minimum period of training: 4 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

	<b>Title</b>	<b>Title</b>
<b>Party</b>	<b>Medical oncology</b>	<b>Medical genetics</b>
	<b>Minimum period of training: 5 years</b>	<b>Minimum period of training: 4 years</b>

**Article 9. Evidence of formal qualifications of general practitioner**

<b>Party</b>	<b>Evidence of formal qualifications</b>	<b>Professional title</b>	<b>Reference date</b>

**ANNEX II**

**DOCTORS OF DENTAL MEDICINE**

All of the provisions in Annex I are taken from the EU Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications.

**Article 1. Basic dental training**

1. Admission to basic dental training presupposes possession of a diploma or certificate giving access, for the studies in question, to universities or higher institutes of a level recognised as equivalent, in a Party.

2. Basic dental training shall comprise a total of at least five years of study, which may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits, and shall consist of at least 5 000 hours of full-time theoretical and practical training that comprises at least the

programme described in Article 4 of Annex II and that is provided in a university, in a higher institute providing training recognised as being of an equivalent level or under the supervision of a university.

3. Basic dental training shall provide an assurance that the person in question has acquired the following knowledge and skills:

(a) adequate knowledge of the sciences on which dentistry is based and a good understanding of scientific methods, including the principles of measuring biological functions, the evaluation of scientifically established facts and the analysis of data;

(b) adequate knowledge of the constitution, physiology and behaviour of healthy and sick persons as well as the influence of the natural and social environment on the state of health of the human being, in so far as those factors affect dentistry;

(c) adequate knowledge of the structure and function of the teeth, mouth, jaws and Associated tissues, both healthy and diseased, and their relationship to the general state of health and to the physical and social well-being of the patient;

(d) adequate knowledge of clinical disciplines and methods, providing the dentist with a coherent picture of anomalies, lesions and discases of the teeth, mouth, jaws and associated tissues and of preventive, diagnostic and therapeutic dentistry;

(e) suitable clinical experience under appropriate supervision.

This training shall provide him with the skills necessary for carrying out all activities involving the prevention, diagnosis and treatment of anomalies and diseases of the teeth, mouth, jaws and associated tissues.

## **Article 2. Specialist dental training**

1. Admission to specialist dental training shall be contingent upon completion and validation of basic dental training referred to in Article 1 of Annex II.

2. Specialist dental training shall comprise theoretical and practical instruction in a university centre, in a treatment teaching and research centre or, where appropriate, in a health establishment approved for that purpose by the competent authorities or bodies.

Full-time specialist dental courses shall be of a minimum of three years' duration and shall be supervised by the competent authorities or bodies. They shall involve the personal participation of the dental practitioner training to be a specialist in the activity and in the responsibilities of the establishment concerned.

3. The Parties shall make the issuance of evidence of specialist dental training contingent upon possession of evidence of basic dental training referred to in Article 5 of Annex II.

### **Article 3. Pursuit of the professional activities of dental practitioners**

1. For the purposes of this Directive, the professional activities of dental practitioners are the activities defined in paragraph 3 and pursued under the professional qualifications listed in Article 5 of Annex II.

2. The profession of dental practitioner shall be based on dental training referred to in Article 1 and 2 of Annex II and shall constitute a specific profession which is distinct from other general or specialised medical professions. Pursuit of the activities of a dental practitioner requires the possession of evidence of formal qualifications referred to in Article 5 of Annex II.

3. The Parties shall ensure that dental practitioners are generally able to gain access to and pursue the activities of prevention, diagnosis and treatment of anomalies and diseases affecting the teeth, mouth, jaws and adjoining tissue, having due regard to the regulatory provisions and rules of professional ethics on the reference dates referred to in Article 5 of Annex II.

### **Article 4. Study programme for dental practitioners**

The programme of studies leading to evidence of formal qualifications in dentistry shall include at least the following subjects. One or more of these subjects may be taught in the context of the other disciplines or in conjunction therewith.

<b>A. Basic subjects</b>	<b>B. Medico-biological subjects and general medical subjects</b>	<b>C. Subjects directly related to Dentistry</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>- Chemistry</li><li>- Physics</li><li>- Biology</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Anatomy</li><li>- Embryology</li><li>- Histology, including cytology</li><li>- Physiology</li><li>- Biochemistry (or physiological chemistry)</li><li>- Pathological anatomy</li><li>- General pathology</li><li>- Pharmacology</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Prosthodontics</li><li>- Dental materials and Equipment</li><li>- Conservative dentistry</li><li>- Preventive dentistry</li><li>- Anaesthetics and sedation</li><li>- Oral sedation</li><li>- Special pathology</li><li>- Clinical practice</li><li>- Paedodontics</li></ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mikrobiology</li> <li>- Hygiene</li> <li>- Preventive medicine and Epidemiology</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Orthodontics</li> <li>- Periodontics</li> <li>- Dental radiology</li> </ul>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Radiology</li> <li>- Physiotherapy</li> <li>- General surgery</li> <li>- General medicine, including Paediatrics</li> <li>- Oto-rhino-laryngology</li> <li>- Dermato - veneroelogy</li> <li>- General psychology- psychopathology- Neuropatology</li> <li>- Anaesthetics</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Dental occlusion and function of the jaw</li> <li>- Professional organisation, ethics and legislation</li> <li>- Social aspects of dental Practice Practice Practice</li> <li>- Maxillofacial Surgery</li> </ul>
--	--	---

**Article 5. Evidence of basic formal qualifications of doctors of dental medicine**

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the qualifications	Certificate Accompanying the evidence of qualification	Professional title	Reference date
-------	-----------------------------------	----------------------------------	--	--------------------	----------------

**Article 6. Evidence of formal qualifications of specialised dentists  
Oral surgery**

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the qualifications	Reference date
-------	-----------------------------------	----------------------------------	----------------

## Orthodontics

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the qualifications	Reference date
-------	-----------------------------------	----------------------------------	----------------

## ANNEX III ARCHITECT

### Article 1. Training of architects

1. Training as an architect shall comprise:

(a) a total of at least five years of full-time study at a university or a comparable examination; or tenching institution, leading to successful completion of a university-level

2. Architecture must be the principal component of the study referred to in paragraph 1. The study shall maintain a balance between theoretical and practical aspects of architectural training and shall at least the acquisition of following knowledge, skills and competences:

a) the ability to create architectural designs that satisfy both aesthetic and technical requirements;

(b)adequate knowledge of the history and theories of architecture and the related arts, technologies and human sciences;

(c) knowledge of the fine arts as an influence on the quality of architectural design;

(d) adequate knowledge of urban design, planning and the skills involved in the planning process;

(e) understanding of the relationship between people and buildings, and between buildings and their environment, and of the need to relate buildings and the spaces between them to human needs and scale;

(f) understanding of the profession of architect and the role of the architect in society, in particular in preparing briefs that take account of social factors;

(g) understanding of the methods of investigation and preparation of the brief for a design project;

(h) understanding of the structural design, and constructional and engineering problems associated with building design;

(i) adequate knowledge of physical problems and technologies and of the function of



buildings so as to provide them with internal conditions of comfort and protection against the climate, in the framework of sustainable development;

(j) the necessary design skills to meet building users' requirements within the constraints imposed by cost factors and building regulations;

(k) adequate knowledge of the industries, organisations, regulations and procedures involved in translating design concepts into buildings and integrating plans into overall planning,

3. The number of years of academic study referred to in paragraphs 1 may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits.

## **Article 2. Pursuit of the professional activities of architects**

1. For the purposes of this Agreement, the professional activities of an architect are the activities regularly carried out under the professional title of 'architect'.

## **Article 3. Evidence of formal qualifications of architects**

<b>Party</b>	<b>Evidence of formal qualifications</b>	<b>Body awarding the qualifications</b>	<b>Certificate Accompanying the Qualification</b>	<b>Reference Academic year</b>

## **SPORAZUM O PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA DOKTORE MEDICINE, DOKTORE STOMATOLOGIJE I ARHITEKTE U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova\*, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljem tekstu: "Strane")

*U kontekstu* ekonomske integracije, u skladu sa Centralnoevropskim sporazumom o slobodnoj trgovini ("CEFTA") iz 2006. godine, u skladu sa članom V Opšteg sporazuma o trgovini uslugama i u svrhu unapređenja liberalizacije trgovine uslugama;

*Imajući u vidu* ciljeve i prioritete utvrđene Akcionim planom za zajedničko regionalno tržište 2021-2024 ("CRM") usmjerene na uklanjanje prepreka za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, usvajanjem i sprovođenjem "okvira Evropske unije za automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija za 7 profesija i EU sistema automatskog priznavanja", zasnovanog na usklađivanju minimalnih uslova osposobljavanja;

*Konstatujući* da nijedna odredba ovog sporazuma ne može biti interpretirana kao izuzeće strana od njihovih prava i obaveza iz postojećih međunarodnih ugovora;

*U cilju* podsticanja mobilnosti profesionalaca, boljeg usklađivanja vještina sa potrebama tržišta rada i povećane produktivnosti;

*Naglašavajući* ciljeve unapređenja usklađivanja regulative i usaglašavanja zakona i propisa strana sa zakonodavstvom EU; naročito nastojeći da se omogući slobodno kretanje profesionalaca transponovanjem u regionalni okvir Direktive 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 7. septembra 2005. godine o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, sa izmjenama i dopunama u *Direktivi 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. novembra 2013;*

*U namjeri* da se uspostavi automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija zasnovanih na minimalnim uslovima osposobljavanja i da se primijeni na sve tri profesije navedene u ovom sporazumu i pomenutoj direktivi i da se odrede profesije koje ispunjavaju primjenu minimalnih uslova osposobljavanja u okviru Aneksa u roku od najviše 2 godine, kako bi se proširilo na ostale četiri profesije po usvajanju ovog sporazuma;

*Dogovorili su se* kako slijedi:

---

\* Ovo određenje ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244/99 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji Kosova o nezavisnosti

## **POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE**

### **Svrha Član 1**

1. Ovim sporazumom utvrđuju se pravila o automatskom priznavanju dokaza o formalnim kvalifikacijama zasnovanog na minimumu uslova osposobljavanja na teritoriji strana za pristup regulisanoj profesiji i njeno obavljanje kao i usaglašeni minimum uslova osposobljavanja u jednoj ili više drugih strana a što omogućava nosiocima pomenutih kvalifikacija (u daljem tekstu: profesionalci) da se bave istom profesijom, u strani (u daljem tekstu: strana domaćin) koja nije strana u kojoj su stekli svoje profesionalne kvalifikacije (u daljem tekstu: matična strana).
2. Izrazi koji se koriste u ovom sporazumu koji imaju rodno značenje, bez obzira da li se koriste u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju i muški i ženski rod, i bilo koji drugi rod koji priznaju strane.

### **Obuhvat Član 2**

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na fizička lica, definisana u Aneksu I Dodatnog protokola 6, kao profesionalce matične strane koji žele da obavljaju regulisanu profesiju u strani domaćinu, zavisno od ispunjenosti usaglašenog minimuma uslova osposobljavanja, bilo u svojstvu samozaposlenog bilo zaposlenog lica. Svaka strana će omogućiti profesionalcu matične strane, koji posjeduje dokaze o profesionalnim i formalnim kvalifikacijama u smislu člana 3 stav (1) alineja (b) koje nisu stečene u strani domaćinu, da se bavi regulisanom profesijom u smislu člana 3 stav (1) alineja (a) na teritoriji takve strane u skladu sa njenim pravilima i relevantnim zakonodavstvom. Pri ovom priznavanju moraju se poštovati minimalni uslovi osposobljavanja utvrđeni ovim sporazumom. Ako dokazi o formalnim kvalifikacijama nisu u skladu sa minimalnim uslovima osposobljavanja utvrđenim ovim sporazumom, priznavanje profesionalnih kvalifikacije podliježe Opštem sistemu priznavanja.
2. Ovaj sporazum primjenjuje se na sljedeće profesionalce: doktore medicine, doktore stomatologije i arhitekte, kako je definisano i navedeno u Aneksu I, odnosno Aneksu II, odnosno Aneksu III.
3. Svaka strana dužna je da Zajedničkoj radnoj grupi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija dostavi zakone, propise i administrativne odredbe koje donosi u vezi sa izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama u profesijama koje su obuhvaćene ovim sporazumom.
4. Za potrebe sprovođenja i primjene ovog sporazuma, institucije visokog obrazovanja dužne su da akredituju i/ili licenciraju studentske programe koji su usaglašeni sa minimalnim uslovima osposobljavanja, predviđenim aneksima ovog sporazuma.

### Član 3 Definicije

Za potrebe ovog sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) 'regulisana profesija': profesionalna djelatnost ili grupa profesionalnih djelatnosti kojima je pristup i čije je obavljanje ili jedan od načina obavljanja na osnovu zakonskih, regulatornih ili administrativnih propisa, neposredno ili posredno uslovljeno posjedovanjem određenih profesionalnih kvalifikacija; posebno, korišćenje profesionalnog naziva koji je zakonskim, regulatornim ili administrativnim propisima ograničen na nosioce određenih profesionalnih kvalifikacija, predstavlja jedan od načina obavljanja djelatnosti;
- (b) 'profesionalne kvalifikacije': kvalifikacije koje se potvrđuju dokazom o formalnim kvalifikacijama, potvrdom o kompetentnosti koju izdaje nadležni organ u strani određen u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim propisima te strane, bilo na osnovu programa osposobljavanja ili određenog ispita, i/ili profesionalnog iskustva;
- (c) 'dokazi o formalnim kvalifikacijama': diplome, svjedočanstva i drugi dokazi koje je izdao nadležni organ strane određen u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim propisima te strane i kojima se potvrđuje uspješno završeno profesionalno osposobljavanje koje je većim dijelom stečeno u strani;
- (d) 'nadležni organ': svaki organ ili tijelo kojeg je strana posebno ovlastila da izdaje ili prima diplome o osposobljavanju i druge dokumente ili informacije i da prima zahtjeve i donosi odluk iz ovog sporazuma;
- (e) 'regulisano obrazovanje i osposobljavanje': svako osposobljavanje koje je posebno usmjereno na obavljanje određene profesije i koje obuhvata jedan ili više programa koji su, kada je to prikladno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem odnosno probnom ili stručnom praksom.
- (f) Struktura i nivo profesionalnog osposobljavanja, probne ili stručne prakse utvrđuje se zakonima, propisima ili administrativnim odredbama predmetne strane, ili ih nadgleda ili odobrava organ određen u tu svrhu;
- (g) 'profesionalno iskustvo': stvarno i zakonito puno radno vrijeme ili ekvivalentno nepuno radno vrijeme bavljenja predmetnom profesijom u Strani;
- (h) 'profesionalno osposobljavanje': period profesionalne prakse koja se obavlja pod nadzorom pod uslovom da predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji i koji se može odvijati tokom ili nakon završetka obrazovanja koje vodi ka kvalifikaciji;
- (i) 'fizičko lice' kako je definisano u okviru CEFTA;
- (j) 'Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova ili ECTS bodovi': kreditni sistem za visoko obrazovanje koji se koristi u Evropskom visokoškolskom području;
- (k) Zajednička radna grupa za priznanje profesionalnih kvalifikacija (JWGRPQ);
- (l) 'CEFTA'. Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini;
- (m) 'RCC': Savjet za regionalnu saradnju;

## **Posljedice priznavanja**

### **Član 4**

Priznavanjem profesionalnih kvalifikacija od strane strane domaćina omogućava se fizičkom licu pristup profesiji za koju je kvalifikovan u matičnoj strani, kao i obavljanje te profesije u strani domaćinu pod uslovima koji nisu nepovoljniji od uslova koji važe za njena fizička lica.

## **POGLAVLJE II**

### **PRINCIPI PRIZNAVANJA**

#### **Pravila profesionalne, zakonske ili administrativne prirode**

##### **Član 5**

Kada se profesionalac kreće, na njega se primjenjuju profesionalna pravila stručne, zakonske ili administrativne prirode koja su neposredno povezana sa profesionalnim kvalifikacijama, odnosno sa definicijom profesije, korišćenjem naziva i sa težom povredom pravila struke koja je direktno i posebno povezana sa zaštitom potrošača i bezbjednošću, kao i sa disciplinskim odredbama koje se primjenjuju u strani domaćinu na profesionalce koji obavljaju istu profesiju u strani domaćinu.

#### **Principi automatskog priznavanja**

##### **Član 6**

1. Svaka strana dužna je da prizna dokaze o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijaliste, stomatologa i specijalistu stomatologije i arhitektu, navedene u Aneksu I, odnosno Aneksu II odnosno Aneksu III, koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja navedene u Aneksu I, odnosno Aneksu II, odnosno Aneksu III, i da u svrhu pristupa profesionalnim djelatnostima i njihovog obavljanja prizna jednaku snagu tih dokaza kao dokazima o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje.

Takve dokaze o formalnim kvalifikacijama moraju izdati nadležni organi matičnih strana i uz njih treba priložiti, gdje je to prikladno, potvrde navedene u Aneksu I, odnosno Aneksu II, odnosno Aneksu III.

2. Takva ažuriranja u stranama ne smiju da imaju za posljedicu izmjene njenih postojećih suštinskih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesija koja se odnose na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Takvim ažuriranjima uvažava se odgovornost strana za organizaciju obrazovnih sistema.

## **Zajedničke odredbe o osposobljavanju**

### **Član 7**

U skladu sa postupcima koji su specifični za svaku stranu, strane su dužne da obezbijede, ohrabrivanjem stalnog profesionalnog razvoja, da profesionalci čije je profesionalna kvalifikacija obuhvaćena ovim sporazumom budu u mogućnosti da ažuriraju svoja znanja, vještine i kompetencije kako bi održali sigurnu i djelotvornu praksu i bili u toku sa profesionalnim dostignućima.

### **Stečena prava**

#### **Član 8**

Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučajevima kada dokazi o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijaliste, kao i doktora stomatologije i stomatologe specijaliste, i arhitekta, koje posjeduju profesionalci strana, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz ovog sporazuma, svaka strana je dužna da kao dovoljan dokaz o formalnim kvalifikacijama prizna onaj kojeg su izdale te strane u mjeri u kojoj takvi dokazi svjedoče o uspješnom završetku osposobljavanja koje je započeto na datume koje će predložiti Zajednička radna grupa i uz koje je priložena potvrda u kojoj se navodi da su imenovani djelotvorno i zakonito bili uključeni u predmetne aktivnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile dodjeli svjedočanstva.

## **POGLAVLJE III**

### **POSTUPAK PRIZNAVANJA PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA**

#### **Zajednički postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija**

##### **Član 9**

1. Strana domaćin dužna je da potvrdi prijem zahtjeva u roku od 30 dana od prijema i obavijesti podnosioca o dokumentima koji eventualno nedostaju. Ako podnosilac ne dostavi dopunjenu dokumentaciju, nadležno tijelo će odbaciti zahtjev kao nepotpun, osim ako kandidat pruži opravdane razloge za propuštanje roka.
2. Postupak ispitivanja zahtjeva za dobijanje ovlaštenja za bavljenje regulisanom profesijom mora se okončati što je prije moguće i dovesti do propisno obrazloženog rješenja nadležnog organa u strani domaćinu u svakom slučaju u roku od tri mjeseca od dana kada je podniet kompletan zahtjev, a u tim slučajevima, razlozi se obrazlažu u rješenju o priznavanju kvalifikacija.
3. Rješenje ili propuštanje da se rješenje donese u roku podliježe žalbi u skladu sa opštim pravilima svake strane.

## **Pravna zaštita**

### **Član 10**

Priznavanje profesionalnih kvalifikacija podrazumijeva mogućnost podnosioca zahtjeva da koristi djelotvoran mehanizam pravne zaštite. U slučaju odbijanja zahtjeva za priznavanje, podnosilac zahtjeva mora imati pravnu zaštitu pred organom koji je drugačije sastavljen od onoga koji je odbio zahtjev. Takav organ će u razumnom roku donijeti rješenje po žalbi nakon što podnosiocu zahtjeva pruži priliku da bude saslušan.

### **Dokumenti i svjedočanstva koji mogu biti traženi od podnosioca zahtjeva u skladu sa ovim sporazumom**

#### **Član 11**

#### **1. Dokumenti**

- a) Dokaz da je predmetno lice fizičko lice strane.
- b) Dokazi o formalnim kvalifikacijama koji omogućavaju pristup predmetnoj profesiji iz Aneksa I, odnosno Aneksa II, odnosno Aneksa III.
- c) Dokazi o profesionalnoj kvalifikaciji u smislu člana 3 stav (1) alineja (b) uz potvrdu nadležnog organa u kojoj se navodi da je profesionalac djelotvorno i zakonito bio uključen u predmetne aktivnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile dodjeli potvrde.
- d) Ukoliko nadležno tijelo strane domaćina od lica koja žele da se bave regulisanom profesijom traži dokaz o njegovom dobrom karakteru, ugledu ili o tome da nisu proglasili bankrot, odnosno ukoliko mu prekida ili zabranjuje obavljanje te profesije u slučaju teže povrede pravila profesije ili krivičnog djela, ta strana domaćin dužna je da prihvati kao dovoljan dokaz za podnosioca zahtjeva koji žele da se bave tom profesijom, dostavljanje dokumenata koje je izdao nadležni organ matične strane, koji pokazuju da su ovi zahtjevi ispunjeni. Ti organi moraju obezbijediti traženu dokumentaciju u roku od dva mjeseca.
- e) Ako nadležni organi matične strane ne izdaju dokumente navedene u prvoj tački, takvi dokumenti se zamjenjuju izjavom pod zakletvom - ili, u stranama gdje nije predviđena izjava pod zakletvom, svečanom izjavom - koju je predmetno fizičko lice dalo pred nadležnim sudskim ili upravnim organom, ili kada je to primjereno - odnosno kvalifikovanim stručnim tijelom matične strane; takav organ izdaje potvrdu o vjerodostojnosti izjave pod zakletvom ili svečane izjave.
- f) Ako strana domaćin od svojih profesionalaca koji žele da počnu da obavljaju regulisanu profesiju traži dokument o njihovom fizičkom ili mentalnom zdravlju, ta strana dužna je da kao dovoljan dokaz prihvati stavljanje na uvid dokumenta koji se zahtijeva u matičnoj strani. Ukoliko matična strana ne izdaje takav dokument, strana domaćin dužna je da prihvati potvrdu koju izdaje nadležni organ u toj strani. U tom slučaju, nadležni organi matične strane moraju izdati traženi dokument u roku od jednog mjeseca.
- g) Kada strana domaćin od profesionalaca koji žele da stupe u regulisanu profesiju traži
  - dokaz o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva,
  - dokaz da je podnosilac osiguran od finansijskih rizika koji proizilaze iz njihove profesionalne odgovornosti u skladu sa važećim zakonima i propisima strane

domaćina u vezi sa uslovima i obimom pokrivenosti osiguranjem, ta strana prihvata kao dovoljan dokaz potvrdu od banke i osiguravajućeg društva druge strane.

- h) Kada strana to zahtijeva za profesionalce, dostavlja se potvrda o nepostojanju privremene ili stalne zabrane bavljenja profesijom ili krivičnih osuda.

## **2. Ostale potvrde**

Kako bi se olakšala primjena Sporazuma, pored dokaza o formalnim kvalifikacijama, Strane mogu propisati da fizička lica koja ispunjavaju postavljene uslove osposobljavanja moraju dostaviti i potvrdu od nadležnih organa svoje i bilo koje druge matične Strane da taj dokaz o formalnoj osposobljenosti ispunjava uslove navedene u ovom sporazumu.

## **3. Format i jezik**

Sve dokumente i potvrde navedene u ovom članu nadležni organ strane domaćina dužan je da prihvati u formatu i na jeziku koji je određen zakonodavstvom matične strane. Strana domaćin zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zahtijeva prevod dokumenata i potvrda na jedan od svojih službenih jezika.

### **Korišćenje profesionalnih naziva**

#### **Član 12**

1. Ako je u strani domaćinu regulisano korišćenje profesionalnih naziva za neku od djelatnosti unutar predmetne profesije, podnosioci zahtjeva iz druge strane koji su ovlašćeni da obavljaju regulisanu profesiju dužni su da koriste profesionalne nazive strane domaćina koji odgovaraju toj profesiji u toj strani, kao i odgovarajuće skraćenice povezane sa tim nazivom.

2. Ako je u strani domaćinu određenu profesiju regulisalo neko udruženje ili organizacija, podnosioci zahtjeva iz strana ne smiju da koriste profesionalni naziv koji izdaje ta organizacija ili udruženje, kao ni njenu skraćenicu, osim ako podnesu dokaze da su članovi tog udruženja ili organizacije.

3. Ako neko udruženje ili organizacija članstvo uslovljava određenim kvalifikacijama, ona to može da uradi za podnosiocima zahtjeva iz drugih strana koji posjeduju profesionalne kvalifikacije samo pod uslovima utvrđenim ovim sporazumom.

### **Korišćenje akademskih naziva**

#### **Član 13**

Strana domaćin dužna je da obezbijedi da se predmetnim fizičkim licima dodijeli pravo na korišćenje akademskih naziva koji su im dodijeljeni u matičnoj strani, i njihovih skraćenica, na jeziku matične strane. Strana domaćin može da zahtijeva da iza tog naziva slijedi naziv i adresa ustanove ili ispitne komisije koja ga je dodijelila. Ako je akademski naziv matične strane podložan zabuni u strani domaćinu sa akademskim nazivom strane domaćina, za koji se u toj strani zahtijeva dodatno osposobljavanje koje lice nije steklo, strana domaćin može da zahtijeva od tog lica da koristi akademski naziv matične strane u odgovarajućem obliku koji odredi strana domaćin.



**POGLAVLJE IV  
DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE PROFESIJE**

**Poznavanje jezika  
Član 14**

1. Ako to smatra potrebnim, strana zahtijeva od pružaoca usluga koji koristi priznavanje profesionalnih kvalifikacija da posjeduje dovoljno znanje jezika, neophodnih za obavljanje profesije u strani domaćinu.
2. Strana obezbjeđuje da provjere koje se sprovode radi kontrole ispunjenosti obaveze iz stava 1 budu ograničene na dovoljno znanje jednog službenog jezika te strane.
3. Svaka provjera znanja jezika mora biti srazmjerna potrebi djelatnosti koja se obavlja. Predmetni profesionalci imaju pravo žalbe na takve provjere u skladu sa zakonodavstvom strane domaćina.

**POGLAVLJE V  
ADMINISTRATIVNA SARADNJA**

**Centralni pristup informacijama  
Član 15**

1. Strane su dužne da obezbijede da sljedeće informacije budu javno dostupne na engleskom jeziku i preko kontaktnih tačaka za usluge:
  - a) lista svih regulisanih profesija u strani, uključujući detalje kontakt osoba za svaku regulisanu profesiju u skladu sa članom 18 stav (4);
  - b) uslove i postupke za sve regulisane profesije u strani, uključujući sve odgovarajuće naknade koje plaćaju fizička lica i dokumente koje podnose fizička lica;
  - c) detalje o tome kako se podnosi žalba po zakonima, propisima i administrativnim odredbama na rješenja strana koja se donose u vezi sa ovim sporazumom.
2. Strane su dužne da obezbijede da se informacije iz stava 1 pružaju na jasan i razumljiv način i da su lako dostupne na daljinu i putem elektronskih sredstava i da su ažurne.
3. Strane su dužne da obezbijede da se na svaki zahtjev za informacijama upućen kontaktnim tačkama za usluge odgovori što je prije moguće.

**Zajednička radna grupa za priznavanje profesionalnih kvalifikacija  
Član 16**

1. Zajednička radna grupa za priznavanje profesionalnih kvalifikacija olakšava i nadzire sprovođenje i primjenu ovog sporazuma.
2. Članovi JWGRPQ zadužuju se, između ostalog, da pružaju informacije i pomoć po

potrebi u vezi sa priznavanjem profesionalnih kvalifikacija, predviđenog ovim sporazumom, kao što su informacije o zakonodavstvu, propisima i administrativnim odredbama kojima se reguliše priznavanje profesionalnih kvalifikacija.

3. Projektni zadatak JWGRPQ usvaja se najkasnije godinu dana nakon usvajanja ovog Sporazuma.

### **Transparentnost Član 17**

1. Strane obavještavaju JWGRPQ o listi svih postojećih regulisanih profesija, navodeći djelatnosti koje svaka profesija pokriva, i listu regulisanog obrazovanja i osposobljavanja sa posebnom strukturom, najkasnije 18 mjeseci nakon usvajanja ovog sporazuma. O svakoj izmjeni ovih lista takođe se obavještava JWGRPQ bez nepotrebnog odlaganja. Sekretarijati CEFTA i RCC uspostavljaju i održavaju javno dostupnu bazu podataka regulisanih profesija, uključujući generalni opis svih djelatnosti koje pokriva svaka profesija.
2. Strane su dužne da ispituju jesu li uslovi po njihovom pravnom sistemu, kojima se ograničava pristup profesiji ili njenom obavljanju nosiocima konkretnih profesionalnih kvalifikacija, uključujući korišćenje profesionalnih naziva i profesionalne djelatnosti dozvoljene pod takvim nazivom, označeni u ovom članu kao "uslovi", u skladu sa sljedećim principima:
  - a) uslovi ne smiju biti ni neposredno ni posredno diskriminatorni;
  - b) uslovi moraju biti opravdani preovlađujućim razlozima opšteg interesa;
  - c) uslovi moraju biti pogodni za obezbjeđenje ostvarivanja ciljeva kojima se teži i ne smiju biti van onoga što je neophodno da se taj cilj ostvari;
  - d) strane su dužne da obavijeste JWGRPQ o nalazima ispitivanja.

### **Principi administrativne saradnje Član 18**

1. Strane su dužne da tijesno sarađuju i da jedna drugoj pružaju pomoć kako bi se olakšalo sprovođenje i primjena ovog sporazuma. One su dužne da obezbijede povjerljivost informacija koje razmjenjuju.
2. Preko JWGRPQ, strane su dužne da razmjenjuju informacije koje smatraju potrebnim za obavljanje aktivnosti po ovom sporazumu. Pri tome, dužne su da poštuju pravila o zaštiti podataka o ličnosti koja su predviđena relevantnim zakonodavstvom strana.
3. Svaka strana dužna je da razmjenjuje informacije sa drugim stranama preko JWGRPQ o procesima po kojima dodjeljuju ili primaju dokaze o formalnim kvalifikacijama i druge dokumente ili informacije, i primaju zahtjeve i donose rješenja navedena u ovom sporazumu.
4. Preko JWGRPQ, svaka strana je dužna da drugim stranama dostavi ime kontakt

osobe za svaku regulisanu profesiju, koja će pružiti sve relevantne informacije i podržati saradnju između strana u vezi sa tom konkretnom regulisanom profesijom.

## **POGLAVLJE VI ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Transpozicija Član 19**

Strane su dužne da usvoje zakone, propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje sa ovim sporazumom najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma u skladu sa njegovim članom 21. Strane su dužne da o tome obavijeste JWGRPQ.

### **Aneksi Član 20**

1. Svi aneksi čine sastavni dio ovog sporazuma.
2. Informacije koje strane moraju dostaviti u Aneksima I, II i III, nadležni organi dužni su da dostave JWGRPQ najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma u skladu sa njegovim članom 21.
3. Strane su dužne da obezbijede da informacije navedene u Aneksima I, II i III budu ažurne i da se po potrebi mijenjaju i dopunjuju od strane JWGRPQ u skladu sa članom 6 stav (1) tačka (2) ovog sporazuma.

### **Stupanje na snagu Član 21**

1. Ovaj sporazum je podložan potvrđivanju, prihvatanju ili odobravanju u skladu sa relevantnim uslovima. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja deponuju se kod depozitara.
2. Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju za strane koje su deponovale svoje instrumente o potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju.
3. Za svaku stranu koja deponuje svoj instrument potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja nakon datuma deponovanja trećeg instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju, ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji ta strana deponuje svoj instrument potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja.
4. Sjeverna Makedonija postupa kao depozitar i obavještava sve strane ovog sporazuma o svakom obavještenju primljenom u skladu sa ovim članom i o bilo kom drugom aktu ili obavještenju u vezi sa ovim sporazumom.

## **Izmjene i dopune**

### **Član 22**

1. Svaka strana može predložiti izmjene i dopune Sporazuma slanjem pisanog obavještenja depozitaru. Depozitar upućuje ovo obavještenje JWGRPQ iz člana 16 ovog sporazuma.
2. Predlozi izmjena i dopuna usvajaju se konsenzusom svih članova JWGRPQ. Ovi predlozi dostavljaju se tijelu CEFTA nadležnom za trgovinu uslugama.
3. Kada se usvoje, izmjene i dopune se dostavljaju stranama na potvrđivanje ili odobrenje.
4. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa pravilima i postupkom utvrđenim u članu 21.

## **Trajanje i otkazivanje**

### **Član 23**

1. Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.
2. Svaka strana može u bilo kom trenutku otkazati sporazum pisanim obavještenjem depozitaru, koji obavještava ostale strane o ovom otkazivanju.
3. Takvo otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma na koji je depozitar primio obavještenje.

## **Član 24**

Svi sporovi koji nastanu iz ovog sporazuma biće rješavani kroz Mehanizam za rješavanje sporova CEFTA 2006.

## **Pristupanje strana potpisnica CEFTA**

### **Član 25**

Strane priznaju pravo bilo koje od strana potpisnica CEFTA da pristupi ovom sporazumu.

Sporazum je sačinjen na engleskom jeziku u jednom originalnom primjerku, koji će ostati u posjedu depozitara. Svaka strana dobiće jedan ovjereni primjerak Sporazuma.

Sačinjeno u Berlinu dana 3.11.2022. godine.

## **Priznavanje na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja**

### **DOKTOR MEDICINE**

#### **Osnovno medicinsko osposobljavanje**

##### **Član 1**

1. Pristupanje osnovnom medicinskom osposobljavanju uslovljeno je posjedovanjem diplome ili potvrde koja omogućava pristup tim studijima na univerzitetima.
2. Osnovno medicinsko osposobljavanje obuhvata ukupno najmanje pet godina studija, koje osim toga može biti izraženo istovjetnim bodovima ECTS, i sastoji se od najmanje 5.500 sati teoretskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija na univerzitetu ili pod njegovim nadzorom.
3. Osnovnim medicinskim osposobljavanjem obezbjeđuje se da je lice steklo sljedeća znanja i vještine:
  - a) odgovarajuće poznavanje nauka na kojima se zasniva medicina i dobro razumijevanje naučnih metoda, uključujući i načela mjerenja bioloških funkcija, ocjenjivanja naučno utvrđenih činjenica i analize podataka;
  - b) dovoljno razumijevanje strukture, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih lica, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja;
  - c) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka, koje mu daje cjelovitu sliku o mentalnim i fizičkim bolestima, o medicini sa stanovišta profilakse, dijagnoze i terapije kao i o ljudskom razmnožavanju;
  - d) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolnicama pod odgovarajućim nadzorom.

#### **Specijalističko medicinsko usavršavanje**

##### **Član 2**

1. Pristupanje specijalističkom medicinskom usavršavanju uslovljeno je završetkom i potvrđivanjem programa osnovnog medicinskog osposobljavanja iz člana 1 Aneksa I, tokom koga je polaznik stekao odgovarajuće znanje iz osnovne medicine.
2. Specijalističko medicinsko usavršavanje obuhvata teoretsko i praktično usavršavanje na univerzitetu ili u kliničkoj bolnici ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su u tu svrhu ovlastile nadležni organi ili tijela.

Strane obezbjeđuju da minimalno trajanje specijalističkog medicinskog programa usavršavanja iz člana 7 Aneksa I nije kraće od trajanja predviđenog u toj tački. Usavršavanje se odvija pod nadzorom nadležnih organa ili tijela. Ono uključuje lično

učestvovanje doktora medicine specijalizanta u djelatnostima i odgovornostima koje proizilaze iz predmetnih usluga.

Usavršavanje se sprovodi u punoj satnici u posebnim ustanovama koje priznaju nadležni organi. Ono obuhvata učestvovanje u svim medicinskim djelatnostima odjeljenja na kojem se usavršavanje odvija, uključujući dežurstva, tako da specijalizant posvećuje sve svoje profesionalne djelatnosti svom praktičnom i teoretskom usavršavanju tokom cijele radne sedmice i čitave godine, u skladu sa procedurama koje su utvrdili nadležni organi. Shodno tome, na tim radnim mjestima dobija se odgovarajuća naknada za rad.

3a. Strane mogu relevantnim zakonodavstvom predvidjeti djelimično izuzeće od dijela programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz člana 7 Aneksa I, koje se primjenjuje od slučaja do slučaja, pod uslovom da je taj dio specijalizacije već odrađen u sklopu nekog drugog programa specijalističkog usavršavanja iz člana 7 Aneksa I, za koje je profesionalac već stekao profesionalnu kvalifikaciju u strani. Strane obezbjeđuju da odobreno izuzeće ne prelazi više od polovine minimalnog trajanja datog programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine.

Svaka strana dužna je da obavijesti Multilateralni Komitet i ostale strane o svojim relevantnim propisima za svako takvo djelimično izuzeće.

4. Strane su dužne da uslove izdavanje dokaza o specijalističkom usavršavanju doktora medicine posjedovanjem dokaza o osposobljenosti za doktora medicine iz člana 7 Aneksa I.

### **Vrste specijalističkog medicinskog usavršavanja**

#### **Član 3**

Dokaz o formalnoj osposobljenosti za doktora specijalistu je onaj dokaz koji su izdali nadležni organi ili tijela za predmetno specijalističko usavršavanje, a koji odgovara profesionalnim nazivima koji se koriste u različitim stranama i navedeni su u članu 7 Aneksa I.

### **Posebno usavršavanje iz opšte medicine**

#### **Član 4**

1. Pristupanje posebnom usavršavanju iz opšte medicine uslovljen je završetkom i potvrđivanjem programa osnovnog medicinskog osposobljavanja iz člana 1 Aneksa I tokom kojeg je polaznik stekao odgovarajuće znanje iz opšte medicine.

2. Posebno usavršavanje iz opšte medicine na osnovu kojeg se stiče dokaz o formalnim kvalifikacijama izdat prije [1. Januara 2006. godlne] traje najmanje dvije godine u punoj satnici. Ukoliko je dokaz o formalnoj kvalifikaciji izdat nakon navedenog datuma, usavršavanje traje najmanje tri godine u punoj satnici.

Ako program osposobljavanja iz člana 1 Aneksa I obuhvata praktično osposobljavanje u

ovlašćenoj bolnici sa odgovarajućom opremom i uslugama opšte medicine, odnosno u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenom domu zdravlja gdje se pruža primarna zdravstvena zaštita, trajanje tog praktičnog osposobljavanja može se, do najviše godinu dana, uključiti u period propisan u prvom podstavu za potvrde o osposobljenosti izdate [1. januara 2006. godine] ili nakon tog datuma.

Opcija propisana u drugom podstavu dostupna je samo Stranama u kojima je posebno osposobljavanje iz opšte medicine trajalo dvije godine na dan [1. januara 2001. godine].

3. Posebno usavršavanje iz opšte medicne izvodi se u punoj satnici, pod nadzorom nadležnih organa ili tijela. Više je praktične nego teorijske prirode.

Praktično usavršavanje izvodi se, sa jedne strane, u trajanju najmanje šest (6) mjeseci u ovlašćenoj bolnici sa odgovarajućom opremom i uslugama i, sa druge strane, u trajanju od najmanje šest (6) mjeseci u ovlašćenoj ordinaciji opšte medicine ili ovlašćenom domu zdravlja gdje se pruža primarna zdravstvena zaštita.

Praktično usavršavanje vrši se u saradnji sa drugim zdravstvenim ustanovama ili strukturama koje se bave opštom medicinom. Ne dovodeći u pitanje minimalno trajanje uređeno drugim podstavom, međutim, praktično usavršavanje može se u trajanju od najviše šest mjeseci odvijati u drugim ovlašćenim ustanovama ili zdravstvenim strukturama koje se bave opštom medicinom.

Usavršavanje zahtijeva da specijalizant lično učestvuje u profesionalnim djelatnostima i odgovornostima lica sa kojima radi.

4. Strane su dužne da izdavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama opšte medicine uslove posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama za doktora medicine iz člana 6 Aneksa I.

5. Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz člana 6 Aneksa I doktoru medicine koji nije završio usavršavanje predviđeno ovim članom, ali je završio drugačije, dodatno usavršavanje koje potvrđuju dokazi o formalnim kvalifikacijama koje su izdali nadležni organi. Oni, međutim, ne smiju izdavati dokaze o formalnim kvalifikacijama osim ako se tim dokazima potvrđuje znanje koje je kvalitetom jednako znanju stečenom usavršavanjem koje je predviđeno ovim članom.

Strane, između ostalog, određuju opseg u kome dodatno usavršavanje i profesionalno iskustvo koje je podnosilac zahtjeva već stekao mogu zamijeniti usavršavanje predviđeno ovim članom.

Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz člana 6 Aneksa I samo ako je podnosilac zahtjeva stekao najmanje šestomjesečno iskustvo iz opšte medicine u ordinaciji opšte medicine ili u domu zdravlja gdje se pruža primarna zdravstvena zaštita onih vrsta koje su navedene u stavu 3.

**Obavljanje profesionalnih djelatnosti doktora opšte medicine  
Član 5**

Svaka strana dužna je da obavljanje djelatnosti doktora opšte medicine u okviru svog sistema socijalnog osiguranja uslovi posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama iz člana 6 Aneksa I.

Strane mogu od ovog uslova izuzeti lica koja sada pohađaju posebno usavršavanje iz opšte medicine.

**Dokaz o formalnim kvalifikacijama za doktora medicine  
Član 6**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje kvalifikacije</b>	<b>Potvrda koja se prilaže uz dokaz o kvalifikaciji</b>	<b>Referentni datum</b>

**Dokaz o formalnim kvalifikacijama za doktora specijalista  
Član 7**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje kvalifikacije</b>	<b>Referentni datum</b>

**Nazivi programa osposobljavanja u specijalističkoj medicini  
Član 8**

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Anesteziologija</b>	<b>Opšta hirurgija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Neurohirurgija</b>	<b>Ginekologija i akušerstvo</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>
	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Opšta (interna) medicina</b>	<b>Oftalmologija</b>



	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>
--	---	---

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Otorinolaringologija</b>	<b>Pedijatrija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Pulmologija</b>	<b>Urologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Ortopedija</b>	<b>Patološka anatomija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Neurologija</b>	<b>Psihijatrija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Dijagnostička radiologija</b>	<b>Radioterapija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Plastična hirurgija</b>	<b>Klinička biologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Mikrobiologija- bakteriologija</b>	<b>Biohemija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Imunologija</b>	<b>Torakalna hirurgija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Pedijatrija</b>	<b>Vaskularna hirurgija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Kardiologija</b>	<b>Gastroenterologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Reumatologija</b>	<b>Opšta hematologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Endokrinologija</b>	<b>Fizioterapija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Neuropsihijatrija</b>	<b>Dermato-venereologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Radiologija</b>	<b>Dječja psihijatrija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Gerijatrija</b>	<b>Nefrologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Zarazne bolesti</b>	<b>Zdravlje u zajednici</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Farmakologija</b>	<b>Medicina rada</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Alergologija</b>	<b>Nuklearna medicina</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Maksilo-facijalna hirurgija (osnovno osposobljavanje doktora)</b>	<b>Biološka hematologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Stomatologija</b>	<b>Dermatologija</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 3 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Venerologija</b>	<b>Tropska medicina</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Gastroenterološka hirurgija</b>	<b>Urgentna medicina</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Klinička neuropsihijatrija</b>	<b>Zubna, oralna i maksilofacijalna hirurgija (osnovno osposobljavanje doktora i stomatologa)</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

	<b>Naziv</b>	<b>Naziv</b>
<b>Strana</b>	<b>Medicinska onkologija</b>	<b>Medicinska genetika</b>
	<b>Minimalni period osposobljavanja: 5 godina</b>	<b>Minimalni period osposobljavanja: 4 godine</b>

**Dokazi o formalnoj kvalifikaciji doktora opšte prakse**  
**Član 9**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnoj kvalifikaciji</b>	<b>Profesionalni naziv</b>	<b>Referentni datum</b>

## **ANEKS II**

### **DOKTORI STOMATOLOGIJE**

Sve odredbe Aneksa I preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija.

#### **Osposobljavanje za doktora stomatologije**

##### **Član 1**

1. Pristupanje osposobljavanju za doktora stomatologije uslovljeno je posjedovanjem diplome ili svjedočanstva koje omogućava pristup, za predmetne studijske programe, univerzitetima ili višim ustanovama kojima je u strani priznat jednak stepen.

2. Osposobljavanje za doktora stomatologije obuhvata ukupno najmanje pet godina studija, koje osim toga može biti izraženo istovjetnim bodovima ECTS, i sastoji se od najmanje 5 000 sati redovnog teoretskog i praktičnog osposobljavanja koje obuhvata najmanje program opisan u članu 4 Aneksa II i koje se održava na univerzitetu ili na visokoj ustanovi koje pruža osposobljavanje kojoj je priznat istovjetan stepen ili koja je pod nadzorom univerziteta.

3. Osposobljavanje za doktora stomatologije potvrđuje da je lice steklo sljedeća znanja i vještine:

- a) odgovarajuće poznavanje nauka na kojima se zasniva stomatologija i dobro razumijevanje naučnih metoda, uključujući načela bioloških funkcija, ocjenjivanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;
- b) odgovarajuće poznavanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih lica, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja u mjeri u kojoj se ti faktori tiču stomatologije;
- c) odgovarajuće poznavanje građe i funkcije zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, kako zdravih tako i bolesnih, i njihove povezanosti sa opštim zdravstvenim stanjem i fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta;
- d) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka koje stomatolozima daju cjelovitu sliku o anomalijama, povredama i bolestima zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, i preventivnoj, dijagnostičkoj i terapijskoj stomatologiji;
- e) odgovarajuće kliničko iskustvo pod adekvatnim nadzorom.

Ovo osposobljavanje obezbjeđuje mu vještine koje su neophodne za obavljanje svih djelatnosti koje se tiču prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti zuba, usne

duplje, vilica i povezanih tkiva.

## **Specijalističko usavršavanje doktora stomatologije**

### **Član 2**

1. Pristupanje specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije uslovljeno je posjedovanjem dokaza o završenom osposobljavanju za doktora stomatologije iz člana 1 Aneksa II.

2. Specijalističko usavršavanje doktora stomatologije obuhvata teorijsku i praktičnu nastavu na univerzitetu, univerzitetском kliničkom i istraživačkom centru ili, gdje je to odgovarajuće, u zdravstvenoj ustanovi koju su u tu svrhu odobrili nadležni organi ili tijela.

Redovni programi specijalističkog usavršavanja doktora stomatologije traju najmanje tri godine i izvode se pod nadzorom nadležnih organa ili tijela. Takvo usavršavanje zahtijeva da specijalizant stomatologije lično učestvuje u poslovima i odgovornostima date ustanove.

3. Strane su dužne da izdavanje dokaza o specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije uslove posjedovanjem dokaza o osposobljenosti za doktora stomatologije iz člana 5 Aneksa II.

## **Obavljanje profesionalnih djelatnosti doktora stomatologije**

### **Član 3**

1. Za potrebe ove direktive, profesionalne djelatnosti doktora stomatologije su djelatnosti utvrđene stavom 3 koje se obavljaju u okviru profesionalnih kvalifikacija navedenih u članu 5 Aneksa II.

2. Profesija doktora stomatologije zasniva se na osposobljavanju i specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije iz člana 1 i 2 Aneksa II i predstavlja posebnu profesiju koja se razlikuje od drugih opštih ili specijalističkih medicinskih profesija. Za obavljanje djelatnosti doktora stomatologije zahtijeva se posjedovanje dokaza o formalnoj kvalifikaciji iz člana 5 Aneksa II.

3. Strane su dužne da obezbijede da se doktorima stomatologije generalno omogući pristup i obavljanje djelatnosti prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti zuba, usne duplje, vilica i povezanih tkiva, uz uvažavanje propisa i etičkih kodeksa na referentni datum iz člana 5 Aneksa II.

## **Program studija za doktore stomatologije**

### **Član 4**

Program studija na osnovu kog se stiče dokaz o formalnoj osposobljenosti za doktora stomatologije uključuje najmanje ovdje pobrojane predmete. Jedan ili više tih predmeta mogu se predavati u kontekstu drugih disciplina ili zajedno sa njima.

A. Osnovni predmeti	B. Medicinsko-biološki predmeti i opšti medicinski predmeti	C. Predmeti neposredno povezani sa stomatologijom
- Hemija	- Anatomija	- Dentalna protetika
- Fizika	- Embriologija	- Dentalni materijali i oprema
- Biologija	- Histologija, uključujući citologiju	- Konzervativna dentalna medicina
	- Fiziologija	- Preventivna dentalna medicina
	- Biohemija (ili fiziološka hemija)	- Anesteziologija i sedacija
	- Patološka anatomija	- Oralna hirurgija
	- Opšta patologija	- Specijalna patologija
	- Farmakologija	- Klinička praksa
	- Mikrobiologija	- Pedodontcija
	- Higijena	- Ortodontcija
	- Preventivna medicina i epidemiologija	- Parodontologija
	- Radiologija	- Dentalna radiologija
	- Fizioterapija	- Dentalna okluzija i funkcija vilice
	- Opšta hirurgija	- Strukovno organizovanje, etika i zakonodavstvo
	- Opšta medicina, uključujući Pedijatriju	- Socijalni aspekti dentalne prakse
	- Otorinolaringologija	- Maksilofacijalna hirurgija
	- Dermato - venerologija	
	- Opšta psihologija –	

	<b>psihopatologija – neuropatologija</b>  <b>- Anesteziologija</b>	
--	--	--

**Dokazi o osnovnim formalnim kvalifikacijama doktora stomatologije  
Član 5**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje kvalifikacije</b>	<b>Potvrda koja se prilaže uz dokaz o kvalifikaciji</b>	<b>Profesionalni naziv</b>	<b>Referentni datum</b>
---------------	---	---	---	----------------------------	-------------------------

**Dokazi o formalnim kvalifikacijama specijaliste doktora stomatologije  
Član 6**

**Oralna hirurgija**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje dokaze o kvalifikacijama</b>	<b>Referentni datum</b>
---------------	---	--	-------------------------

**Ortodoncija**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje dokaze o kvalifikacijama</b>	<b>Referentni datum</b>
---------------	---	--	-------------------------

**ANEKS III**

**ARHITEKTA**

**Osposobljavanje arhitekata  
Član 1**

1. Osposobljavanje za arhitektu obuhvata:
  - a) redovne studije u trajanju od najmanje pet godina ukupno na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, sa uspješno položenim završnim ispitom univerzitetskog stepena.



2. Studije iz stava 1 moraju imati arhitekturu kao osnovnu komponentu. Studije moraju održavati balans između teorijskih i praktičnih aspekata arhitektonskog osposobljavanja i osiguravati sticanje najmanje sljedećih znanja, vještina i sposobnosti:

- a) sposobnost izrade arhitektonskih projekata koji ispunjavaju i estetske i tehničke zahtjeve;
- b) odgovarajuće znanje o istoriji i teorijama arhitekture, kao i o srodnim umjetnostima, tehnologijama i humanističkim naukama;
- c) znanje o lijepim umjetnostima kao uticaju na kvalitet arhitektonskog projektovanja;
- d) odgovarajuće znanje o urbanističkom projektovanju, planiranju i vještinama uključenim u proces planiranja;
- e) razumijevanje odnosa između ljudi i građevina, između građevina i njihovog okruženja, kao i razumijevanje potrebe da se građevine i njihov međuprostor prilagode ljudskim potrebama i razvoju;
- f) razumijevanje profesije i uloge koju arhitekta ima u društvu, posebno kod izrade idejnih rješenja koja uvažavaju društvene faktore;
- g) razumijevanje metoda istraživanja i izrade idejnih planova projekata;
- h) razumijevanje strukturnih projekata, izvođačkih i inženjerskih problema povezanih sa građevinskim planiranjem;
- i) odgovarajuće znanje o fizičkim problemima i tehnologijama, i o funkciji građevina u cilju obezbjeđivanja uslova za unutrašnju udobnost i zaštitu od klimatskih uticaja u okviru održivog razvoja;
- j) neophodne vještine projektovanja, koje omogućavaju ispunjavanje zahtjeva korisnika u ograničenim okvirima koje nameću faktori troškova i građevinski propisi;
- k) odgovarajuće znanje o privrednim granama, organizacijama, propisima i postupcima koji su uključeni u realizaciju projektnih ideja i integrisanje planova u sistem prostornog uređenja;

3. Broj godina akademskih studija iz stava 1 može biti iskazan i odgovarajućim brojem ECTS bodova.

## **Obavljanje profesionalnih djelatnosti arhitekta**

### **Član 2**

1. Za potrebe ovog sporazuma, profesionalne djelatnosti arhitekta su djelatnosti koje se redovno obavljaju na osnovu profesionalnog naziva "arhitekta".

## **Dokazi o formalnim kvalifikacijama arhitekata**

### **Član 3**

<b>Strana</b>	<b>Dokazi o formalnim kvalifikacijama</b>	<b>Tijelo koje dodjeljuje dokaze o kvalifikacijama</b>	<b>Potvrda koja se prilaže uz dokaz o kvalifikaciji</b>	<b>Referentni datum</b>

### **Član 3**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.

Broj: 30-1/23-2/4

EPA 107 XXVIII

Podgorica, 18. decembar 2023. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK

Andrija Mandić

